

LETO XV

ŠTEVILKA 9

STRAŽA, 30. SEPTEMBRA 1977

uniles

novoles

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNEGA KOMBINATA „NOVOLES“ STRAŽA PRI NOVEM MESTU

TREBNJE

Titova življenjska pot

NADALJEVANJE

V domovino se je vrnil v začetku marca 1940 čez Turčijo, s tem da se je v Carigradu zadržal tri mesece zaradi neveljavnih potnih dokumentov.

Od sredine l. 1937 sta bila razvoj in vzpon KPJ tesno povezana z dejavnostjo Josipa Broza-Tita. To je bilo obdobje, ko je KPJ preraščala v čedalje bolj pomemben faktor političnega življenja v državi. Tito je imel prvorazredno vlogo pri oblikovanju in izvajanju nove politične platforme, s katero je KPJ zakoračila v usodne dogodke druge svetovne vojne. Ko je pripravljala partijo na te dogodke, je sklical več sej centralnega komiteja in se udeležil nekaterih posvetovanj nacionalnih in pokrajinskih partijskih konferenc, nadalje posvetovanja Ljudske pomoči Jugoslavije in VI. konference SKOJ. Tito je organiziral in vodil delo V. državne konference KPJ (oktobra l. 1940 v Zagrebu). Na tej konferenci so obravnavali politično usmeritev partije v razmerah druge svetovne vojne; ta usmeritev se je že tedaj začela znatno razlikovati od platforme svetovnega komunističnega gibanja. V razdobju izbruha druge svetovne vojne pa do fašističnega napada na ZSSR je kominterna usmerjala mednarodno delavsko gibanje predvsem k razredni konfrontaciji, medtem ko je Tito izhajal od podmene, da je fašistična agresija največja nevarnost ne samo za neodvisnost malih narodov, ampak tudi za socialistično perspektivo. Zato je bila temeljna naloga delavskega gibanja bojevati se proti fašistični nevarnosti od zunaj in reakcionarnemu profašističnemu režimu v državi.

V tem boju je delavski razred s KPJ na čelu prerasel v avantgardo vseh naprednih sil v jugoslovanski družbi.

Ko je naglašal zgodovinsko vlogo delavskega razreda v revolucionarni preobrazbi jugoslovanske družbe, je Tito poudaril, da bo delavski razred uspešno uresničil svoje končne cilje samo tedaj, če bo upošteval celovito stanje v družbi, če bo razumel položaj, vlogo in interese drugih družbenih razredov in slojev, če bo dobil podporo vseh drugih demokratičnih in naprednih gibanj in sodeloval z njimi, predvsem pa, če bo vzpostavil čvrstejšo zvezo z milijoni

delovnih kmetov. Ker je upravičeno doumel, da je poglobljen pogoj za zmago revolucije zveza med delavskim razredom in kmeti pod vodstvom KPJ, je Tito v partijski šoli CK KPJ — na njegovo pobudo je bila ta šola organizirana za del najvišjih partijskih kadrov — v svojih predavanjih razgrnil celovito problematiko in program boja KPJ za rešitev kmečkega vprašanja, podal izčrpen pogled na položaj kmetov v Jugoslaviji in orisal etape v razvoju kmečkega gibanja od nastanka skupne države pa vse do sporazuma Cvetković—Maček avgusta l. 1939. V boju za enakopravnost in svobščine narodov je Tito v letih neposredno pred vojno prispeval k popolnemu izoblikovanju pogledov KPJ na federativno

ureditev in naravo mednarodnih odnosov v Jugoslaviji, kar je bil bistven pogoj za partijsko politiko v obrambi neodvisnosti države.

Na podlagi stališč zgodovinske V. konference se je KPJ pod Titovim vodstvom pripravljeno soočila z dogodki v marcu l. 1941 kot edina politična sila, ki se je uprla fašistični agresiji in kapitulanztu vladajočih vrhov Kraljevine Jugoslavije.

Tito je avtor znanega razglasa KPJ narodom Jugoslavije sredi marca l. 1941, ki jih je pozval, naj se uprejo kapitulanztu vladajočih garnitur in se postavijo v obrambo neodvisnosti domovine ter zahtevajo zvezo z ZSSR. Ker je doumel daljnosežni pomen dogajanj 27. marca l. 1941, je Tito že naslednjega

dne odpotoval iz Zagreba v Beograd, se sestal s člani CK KPJ in organiziral posvetovanje vodilnega aktiva KPJ za Srbijo, na katerem je analiziral novo situacijo in določil naloge komunistov. O tem je bilo zapisano tudi v novem razglasu CK KPJ (30. marca).

Ko so 10. aprila l. 1941 nemške čete vkorakale v Zagreb in razglasile ustanovitev „Neodvisne države Hrvatske“, je Tito sklical sejo CK KPJ, na kateri so sprejeli stališče, da bo KPJ — ne glede na usodo Kraljevine Jugoslavije in njene vojske — nadaljevala boj proti fašističnim osvajalcem. Zato so sklenili, da se pri CK KPJ ustanovi vojaški komite pod Titovim vodstvom. Že prve dni maja l. 1941 je bilo na Titovo pobudo sklicano posvetovanje vodilnega aktiva KPJ v Zagrebu, na katerem je bila izdelana platforma narodno-osvobodilnega boja, celotna partija pa je bila usmerjena v priprave na oborožen boj proti okupatorju in njegovim domačim pomagačem. Takoj zatem je Tito pripotoval v Beograd, kamor je bil spričo ugodnejših možnosti za delo premeščen sedež CK KPJ. Ob napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 je sklical sejo CK KPJ, na kateri so sklenili, da je treba pričeti z neposrednimi pripravami na oborožen boj. V tem duhu je bil natisnjen „Razglas narodom Jugoslavije“. V glavnem štabu narodnoosvobodilnih partizanskih odredov Jugoslavije, ki je bil ustanovljen 27. junija 1941, je Tito prevzel funkcijo komandanta in kot tak izdelal koncept strategije za začetek in razvijanje oboroženega boja. Po tej zamisli naj bi se vse sile KPJ angažirale pri ustanavljanju partizanskih odredov in razvijanju oboroženega boja, zato da bi se začela splošna ljudska vstaja, ki naj bi prerasla v vseljudo vojno za dosego daljnosežnih osvobodilnih in revolucionarnih ciljev. Bistvene odločitve o začetku oboroženega boja je Tito razgrnil na seji politbiroja CK KPJ 4. julija.

To je vseboval tudi nov razglas CK KPJ narodom Jugoslavije, objavljen 12. julija. Čeprav so bile mobilizirane vse sile KPJ in SKOJ, si je Tito v Beogradu prizadeval doseči s prvaki nekaterih meščanskih političnih strank soglasje za skupen boj,

Tito v Jajcu 1943. leta s psom Luksom.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako smo gospodarili?

POLLETNI OBRAČUN V DELOVNI ORGANIZACIJI „NOVOLES“

V duhu zakona o združenem delu delavci v temeljnih organizacijah obravnavajo in ocenjujejo rezultate svojega dela za obdobje januar – junij 1977 na podlagi periodičnega obračuna. Delavci z osebnim izjavljanjem odločajo o začasni delitvi ustvarjenega dohodka. Kljub temu razporeditev čistega dohodka med letom služi le kot informacija o predvidenih gibanjih. Začasna delitev bo tudi za obdobje januar – september 1977, o dokončni delitvi dohodka pa odločajo delavci na koncu poslovnega leta. To je novost, ki je doslej med letom nismo imeli, saj smo obravnavali vedno samo ostanek dohodka za sklade.

V I. polletju temeljne organizacije niso dosegle planirane vrednosti proizvodnje in prodaje. Razumljivo je, da zaradi tega ni dosežen planirani dohodek. Na rezultate poslovanja temeljnih organizacij vpliva tudi plačana realizacija, vendar v letošnjem letu manj kot v preteklem, vpliv na plačane realizacije je le za povečan del proizvodnje, ki se kaže v fakturirani ali do 30. 6. 1977 še neplačani realizaciji.

Celotni prihodek so zaradi nedosežene proizvodnje glede na plan izpolnile planu le dve temeljni organizaciji, ostale so pod njim. Opažamo, da ravno tiste TOZD, ki bi morale največ prispevati k povečanim naporom za doseganje ciljev, postavljenih v planu za leto 1977, precej zaostajajo in bodo morale zamujeno nadoknaditi v drugem polletju. Za Novoles je celotni prihodek dosežen 91%. Najboljše rezultate so po posameznih elementih dosegle naslednje TOZD, kar je razvidno iz sledečih relativnih pokazateljev.

1. Skupni prihodek

TOZD TDP 101 %

TOZD TPI	104 %
2. Čisti dohodek	
TOZD TDP	107 %
TOZD TPI	108 %
TOZD ŽAGA	109 %
TOZD SIGMAT	101 %
3. Akumulacija	
TOZD TDP	156 %
TOZD TPI	105 %
TOZD ŽAGA	156 %
TOZD SIGMAT	268 %

Zelo dobre rezultate ima TOZD TVP, ki po mesečnih obračunih za I. polletje ne izkazuje izgube, planirano pa je TOZD imel. Po plačani realizaciji je sicer izkazana izguba, vendar izhaja zaradi sistema (fakturirana – plačana) in prispevkov iz dohodka.

Likvidnost je bila ugodnejša, če jo primerjamo s prvim polletjem lanskega leta, ko smo bili v začetnem obdobju izvajanja zakona o zagotavljanju plačil v upniško-dolžniškem odnosu. Iz prikazanih zalog surovin, materiala in gotovih proizvodov po

TOZD izhaja, da nismo imeli v temeljnih organizacijah dovolj obratnih sredstev, ker so se zaloge povečale, nasprotno pa je stanje dolžnikov že od meseca oktobra 1976 naprej nespremenljivo, celo nižje. V letošnjem letu je močan vpliv na povečanje zalog v ceni surovin in materiala. Porast znaša 6,7 %, medtem ko je sezonski vpliv največji v mesecu aprilu in znaša 7,9 %.

POSLOVNI REZULTAT ZA I. POLLETJE 1977

Elementi	DO Novoles v %
A CELOTNI PRIHODEK	90
1. Porabljene surovine, material, proizv. in nepr. stor. drugi mater. stroški	91
2. Amortizacija – minimalna	97
3. PORABLJENA SREDSTVA	91
B DOHODEK	

4. RAZPOREDITEV DOHODKA	88
5.	99
6. Prispevki po pogodbah	101
7. Prispevki SIS	69
8. Prispevki za druge sporazume	81
9. Prispevek za delovno skupnost	90
10. Izguba zaradi nedos. doh.	

C ČISTI DOHODEK

11. RAZPOREDITEV ČISTEGA DOHODKA	90
12. Osební dohodki	95
13. Za sklade in posojila	86
14. Izguba	

Opomba: Poslovni rezultat med letom sestavljamo samo za temeljen organizacije, zato ČISTI DOHODEK ni zmanjšan (pobotan) z izgubo v dveh TOZD. Prav tako razporeditev ČISTEGA DOHODKA za SKLADE IN POSOJILA ne zmanjšujemo za izgubo. Konsolidirano bilanco za DO Novoles sestavljamo ob koncu poslovnega leta.

POVPREČNI OSEBNI DOHODKI (NETTO) ZA I. POLLETJE 1977

Mesec	DO NOVOLES	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD
		TAP	TDP	TES	TPI	TPP
I. januar	40.172,72	3.898,96	3.689,20	4.552,16	4.276,16	3.843,76
II. februar	40.715,68	3.882,40	3.733,36	4.622,08	4.458,32	3.943,12
III. marec	40.870,08	3.974,40	3.768,32	4.688,32	4.439,92	3.943,12
IV. april	41.282,24	3.893,44	3.830,88	4.679,12	4.445,44	4.016,72
V. maj	41.696,25	3.827,20	3.939,45	4.796,88	4.366,32	4.049,84
VI. junij	42.067,92	3.900,80	3.829,04	4.830,00	4.427,04	4.103,20
povprečje	4.113,40	3.896,20	3.798,37	4.694,76	4.402,20	3.983,29

POVPREČNI OSEBNI DOHODKI (NETTO) ZA I. POLLETJE 1977

Mesec	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD
	DVOR	TVP	ŽAGA	DSSS	SIGMAT	TSP
I. januar	3.722,32	3.348,80	3.847,44	5.393,04	3.346,00	3.600,88
II. februar	3.646,88	3.446,32	3.852,96	5.481,36	3.127,00	3.648,88
III. marec	3.634,00	3.477,60	3.869,52	5.394,88	3.156,00	3.680,00
IV. april	3.819,84	3.518,08	3.906,32	5.481,36	3.556,00	3.691,04
V. maj	3.843,76	3.567,76	4.090,32	5.529,20	3.519,00	3.685,52
VI. junij	3.854,80	3.628,48	4.117,92	5.685,60	3.522,00	3.691,04
povprečje	3.753,60	3.497,84	3.947,41	5.494,24	3.371,00	3.666,22

(Nadaljevanje z 2. strani)

da bi se razširila politična osnova narodnoosvobodilnega gibanja.

V tistih dneh je začel urejati tudi prvo glasilo glavnega štaba NAPOJ „Bilten“, katerega prve številke so izšle v Beogradu. Po sklepu, da je treba ustvariti večje osvobodeno ozemlje v zahodni Srbiji in da mora biti sedež CK KPJ in glavnega štaba NA-

POJ na osvobojenem ozemlju, je Tito organiziral in vodil posvetovanje v Stolichah (26. septembra l. 1941). Na posvetovanju so sprejeli pomembne sklepe o nadaljnjem razvoju vojaške in politične organiziranosti narodnoosvobodilnega gibanja.

V razdobju oktober–november l. 1941 je bil Tito s CK KPJ in vrhovnim štabom NOPOJ v

Užicu. V tem času je bil zelo aktiven; zlasti si je prizadeval za okrepitev partizanskih sil, za organizacijo osvobojenih ozemelj in ustanavljanje narodnoosvobodilnih odborov. Hkrati se je trudil, da bi paraliziral razbijalsko akcijo velikosrbskih sil, ki so se zbirale okoli četniškega vodje Draže Mihajlovića. V ta namen se je z njim dvakrat osebno pogajal. Neposredno je

usmerjal boj partizanskih sil ob veliki nemški ofenzivi v Srbiji. V zaključni fazi ofenzive je ukazal, naj se partizanski odredi umaknejo v Sandžak, da bi skupaj s partizani iz Sandžaka, Črne gore, Hercegovine in vzhodne Bosne sprožili partizansko ofenzivo in pridobili novo prostrano ozemlje s sredi-

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

ščem v Foči, kjer je bil vse do 1. maja 1. 1942 sedež CK KPJ in vrhovnega štaba. Takrat je bil navdihovalec nadaljnega razvoja politike in strategije narodnoosvobodilnega gibanja.

Navzlic odkritim oboroženim napadom četnikov Draže Mihajlovića – le-ti so nameravali razbiti enotnost narodov v osvobodilnem boju in ta boj sprevreči v bratomorno in državljansko vojno – se je Tito odločno zavzemal za uveljavitev partijske platforme narodnoosvobodilnega boja. Poudarjal je, da je okupator tudi naprej poglaviti sovražnik, razne frakcije domače buržoazije, vključno tudi z jugoslovansko begunsko vlado, pa so njegovi pomagači in sile narodnega izdajstva. Na tej podlagi je Tito kristalno čisto razvijal koncepcijo NOB kot boja za nacionalno osvoboditev in korenito revolucionarno spremembo. S sklepom o ustanovitvi prve proletarske brigade (21. decembra 1. 1941) in drugih gibljivih vojaških enot in s statutom narodnoosvobodilnih proletarskih in udarnih brigad je neposredno spodbudil proces nastajanja – iz vstajniških partizanskih odredov – osvobodilne in revolucionarne armade. S tem je v praksi uresničeval koncepcijo o razvoju vstaje v splošnojudsko vojno do končne zmage.

Za časa velike spomladanske okupatorsko-kvislinške ofenzive na osvobojeno ozemlje s središčem v Foči je Tito sklenil, naj bi odšla skupina proletarskih brigad v zahodno Bosno. Ta pohod se je začel konec junija 1. 1942 in je prerasel v polletno ofenzivo; pomeni enega najvažnejših mejnikov v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja in revolucije. Tedaj je nastalo veliko osvobojeno ozemlje s središčem v Bihaću. Zmage med to ofenzivo pa tudi razvoj

narodnoosvobodilnega gibanja v vsej državi so omogočili, da so bili sprejeti zgodovinski sklepi o ustanovitvi prvih divizij in korpusov NOV, kakor tudi sklep o sklicu ustanovne skupščine AVNOJ. Skupščina je sprejela Titovo utemeljitev o naravi in pomenu ustanovitve tega splošnopolitičnega telesa narodnoosvobodilnega gibanja, ki se je hkrati razvilo kot borbeni organ in porok za izbojevanje narodnoosvobodilnih smotrov in narodnosti Jugoslavije in kot organ nove, resnične ljudske oblasti, ki se je porajala v procesu boja proti fašističnim okupatorjem in njihovim pomagačem.

V prvi polovici 1. 1943 je Tito neposredno vodil operacije glavnine sil NOV pri razbitju četrte in pete okupatorsko-kvislinške ofenzive. V najbolj neugodnih razmerah je pod njegovim poveljstvom skupina divizij NOV bila dve najbolj dramatični bitki v narodnoosvobodilni vojni: bitko na Neretvi z njenim najbolj humanim smislom za zaščito nekaj tisoč ranjencev in bitko na Sutjeski, kjer se je bil nadčloveški boj za obstanek glavnine osvobodilnih sil, ki jih je večkratno številnejši in tehnično močnejši sovražnik nameraval uničiti v izmeničnih obkolitvah.

Od izida teh bitk sta bila odvisna nadaljnji potek vojne in mednarodna afirmacija narodnoosvobodilnega gibanja. Ker je predvideval skorajšnjo kapitulacijo Italije, je Tito tako razporedil in angažiral sile NOV, da je zagotovil velike uspehe pri razorožitvi italijanske okupacijske armade in pri osvoboditvi največjega dela jugoslovanskega ozemlja pod italijansko okupacijo. Tito je dal pobudo za sklic zgodovinskega drugega zasedanja AVNOJ (Jajce, 29. novembra 1. 1943), kjer so na podlagi njegove analize o razvoju narodnoosvobodilnega gibanja in ocene, da so dozoreli pogoji za

Tito pred prvo proletarsko brigado potem, ko ji je izročil zastavo: Bosanski Petrovac jeseni 1942. leta.

uzakonitev poglavitnih zmag revolucije, sprejeli sklepe, s katerimi so bili postavljeni temelji nove Jugoslavije. Na podlagi sklepov AVNOJ je predsedstvo AVNOJ sklenilo, da se Titu podeli naziv maršala Jugoslavije. Tito so poverili tudi funkcijo predsednika NKOJ – prve vlade nove Jugoslavije.

Ko je prodirala v svet resnica o junaškem boju jugoslovanskih narodov in o njihovih zmagah, je osebnost Tita – vojskovodje narodnoosvobodilne vojne in prvega državnika nove Jugoslavije – vzbujala občudovanje in priznanje po vsem svetu. Hkrati sta Hitler in njegovo vrhovno poveljstvo po mnogih neuspehlih poskusih – od razpisa nagrade in tiralice za Titom do operacij za uničenje „Titove države“ – organizirala letalsko-desantno operacijo na sedež vrhovnega štaba v Drvarju (25. maja 1. 1944), da bi likvidirali Tita in tako obglavili narodnoosvobodilno gibanje. Vendar se je tudi ta poskus končal brez uspeha. Tito je nato premestil sedež vrhovnega štaba v NKOJ na otok Vis.

V 1. 1944 je Tito usmeril operacije NOV h končni osvoboditvi Srbije. V septembru 1. 1944 je v Moskvi dosegel soglasje z vrhovnim poveljstvom Rdeče armade o skupnih operacijah za osvoboditev dela Srbije z Beogradom. Istočasno je usmerjal sile NOV pri osvoboditvi Makedonije, Črne gore in Dalmacije. Takoj po osvoboditvi Beograda (20. oktobra 1. 1944) sta se NKOJ in vrhovni štab preselila v glavno mesto. Ob koncu 1. 1944 je dal Tito navodila za reorganizacijo NOV, 1. januarja 1. 1945 pa je izdal odredbo o ustanovitvi armad.

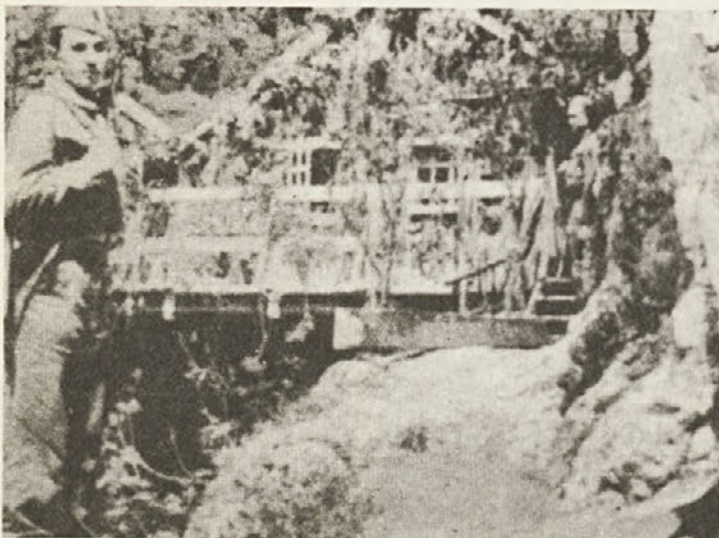
Kmalu – potem ko je uskladił strateške cilje zaključnih operacij z zavezniškimi poveljniki v Italiji in na Madžarskem – je oblikoval idejo o manevru sil Jugoslovanske armade v zaključni ofenzivi; med to ofenzivo

so enote JA od marca do 15. maja razbile sile nemške balkanske grupacije in osvobodile vso državo vključno z njenimi deli, ki so po 1. 1918 pripadli Italiji.

V tem obdobju je Tito vodil zapleten boj za mednarodno priznanje nove Jugoslavije. Ne da bi odstopal od sklepov AVNOJ, je sprejel pobudo britanskega premiera Churchilla, da se doseže sporazum z rekonstruirano jugoslovansko begunsko vlado. Ta vlada je obsodila vse kolaboracioniste, vključno Draža Mihajlovića, in pozvala vse rodoljube, naj se zberejo okrog NOV. Na podlagi tega sporazuma (Vis, 16. junija 1. 1944) je bila sestavljena pod predsedstvom Tita (7. marca 1. 1945) začasna vlada Demokratske federativne Jugoslavije, ki so jo nato priznale vse zavezniške in nevtralne države. Na prvem kongresu Ljudske fronte Jugoslavije (avgusta 1. 1945), ki je v vojni in revoluciji prerasla v milijonsko politično organizacijo, je bil Tito izvoljen za njene predsednika. Bil je nosilec na listi Ljudske fronte na volitvah v ustavodajno skupščino novembra 1. 1945, za katero je glasovala velikanska večina volivcev. Predsednik Ljudske fronte Jugoslavije oziroma od 1. 1953 predsednik zveznega odbora SZDLJ je bil od 1. 963.

Po sprejetju prve ustave FLRJ (januarja 1. 1946) je dobil mandat za sestavo vlade in bil imenovan za vrhovnega poveljnika oboroženih sil Jugoslavije. Hkrati je bil tudi minister za narodno obrambo (do 1. 953).

V povojni graditvi države je KPJ s Titom na čelu, izhajajoč iz družbenozgodovinskih pogojev v Jugoslaviji, formulirala program o socialistični graditvi, ki je obsegal pridobitve jugoslovanske revolucije in ustvarjalno uporabo izkušenj socialistične graditve v Sovjetski zvezi.

Titov štab v Drvarju.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Predstavljamo vam „DELAJSKO ENOTNOST“

Bogat program založbe DE in drugih njenih dejavnosti

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približalo članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stalno naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavsko enotnost prejemal vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da četrto leto izhaja kot priloga DE tudi „Vzajemnost“, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer „DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC“ Zdravstvene skupnosti Slovenije in „SINDIKALNI POROČEVALEC“ republiškega sveta ZSS.

Naša prizadevanja pa gredo zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi druge naše dejavnosti.

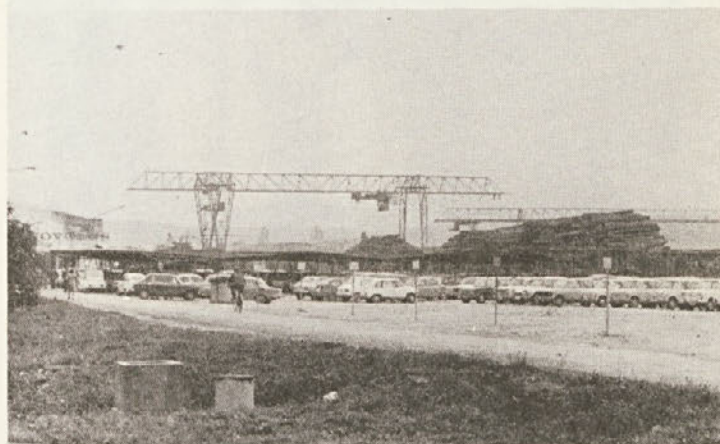
Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature

(najbolj znana je zbirka knjižnica SINDIKATI) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Ane Kranjc IZOBRAŽEVANJE — NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo foto-monografijo „LJUBLJANA“, ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okvir založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servis za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vso družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnikarje, tednikarje in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V kajigami sprejmemo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape,

etuije, albume ipd.), se prav tako lahko oglasite pri nas. Tudi to je ena izmed naših dejavnosti.

Očitno je, da je parkirni prostor pretesen.

Izobraževanje

Veliko je silnic, ki določujejo ter s tem usmerjajo dobo, v kateri živimo. Veliko je lastnosti, ki označujejo čas, ki se prihaja. Ena takih značilnosti je silno spreminjanje na vseh področjih človeškega dela in življenja, kar je zlasti z novo znanstvenotehnično revolucijo dobilo tudi nov polet. Sedaj je bolj kot kdajkoli prej očitna resnica, da je edino sprememba stalna.

Zato se nam postavlja kot vodilo življenja, da se ne smemo samo prilagajati hitro se razvijajočem svetu, temveč moramo dejavno posegati v vsa dogajanja okrog nas. Zlasti slednje je pomembno za vsakega občana družbe, ki uspešno in odločno gradi svojo samoupravno, socialistično bodočnost.

Če hočemo biti ustvarjalci bodočnosti, potem se moramo oborožiti z vsem potrebnim znanjem, ki ga taka aktivna vloga zahteva. Širiti moramo svoj obseg teoretičnih spoznanj, poglobljati vrednost teh spoznanj in jih neprestano preizkušati ter bogatiti v praksi. V naši družbi je to omogočeno vsakemu.

Področje neznanja je pust svet, ki mu ne moremo videti meja. V njem pa je bogata oaza, to je naše znanje, za katerega se je treba vsak dan boriti. V tej borbi nihče od nas ne stoji osamljen, kajti družba mu stoji ob strani, saj ve, da je njena vrednost v vrednosti ljudi, ki jo tvorijo.

Poti do pridobitve željenega in potrebnega znanja pa je več. Ena od takih je zlasti za tiste, ki v mladih letih niso imeli mož-

nosti za nadaljnje šolanje: izobraževanje ob delu. Marsikdo se težko odloči za izobraževanje ob delu, češ saj si bom nabral potrebne izkušnje in znanje s samim delom. Takšno pasivno stališče ne koristi niti posamezniku niti celotni družbi. Zato je odločitev tistih, ki se začnejo izobraževati ob delu, veliko vredna. S tem so dokazali, da cenijo sami sebe, hkrati pa so pripravljeni v družbi prevzeti odgovornejše naloge. Njihov odnos do družbe je ustvarjalen, spoznanje o osebnih in družbenih potrebah pa stvarno.

V naši TOZD Sigmat smo se že 1971 odločili, da posvetimo več pozornosti izobraževanju in da to tudi omogočimo vsem tistim, ki so se pripravljali izobraževati ob delu. Do sedaj je bil še kar dober odziv. Ob delu je uspelo končati trem delavcem delovodsko šolo, dva sta na ekonomski srednji šoli, dva sta se vpisala na višjo tehniško šolo strojne smeri. Nekaj delavcev je opravilo tudi tečaj za varilce in voznika viličarja. Res je, da tudi nekateri med samim šolanjem le-to opustijo ali pa se po končanem šolanju odločijo za drugo delovno organizacijo. Nekaj jih pa še vedno ostane v domači sredini.

Nobenega dvoma ni, da izobraževanje ob delu zahteva nekaj žrtev. Potrebno je precej časa posvetiti študiju, treba je morda nekaj hitreje živeti in se tudi čemu odpovedati. Sprememniti je treba način življenja in uvesti v svoje delo več nadržnosti.

S. HODNIK

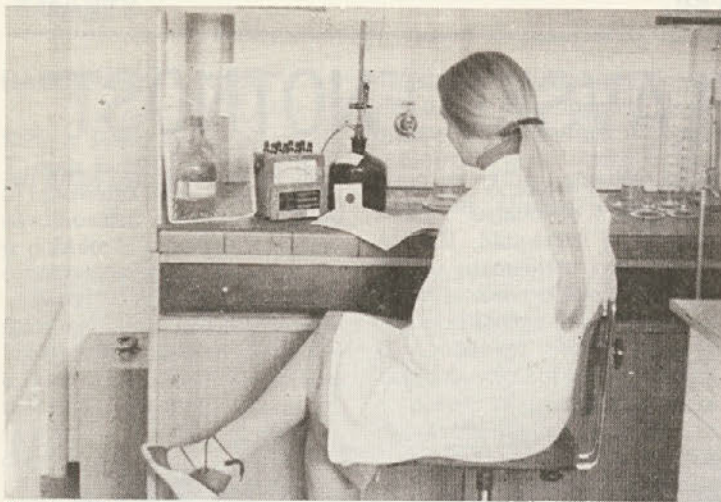
NAROČAJTE DELAVSKO ENOTNOST

Delavsko enotnost, glasilo slovenskih sindikatov, prejema že bližje 40.000 naročnikov.

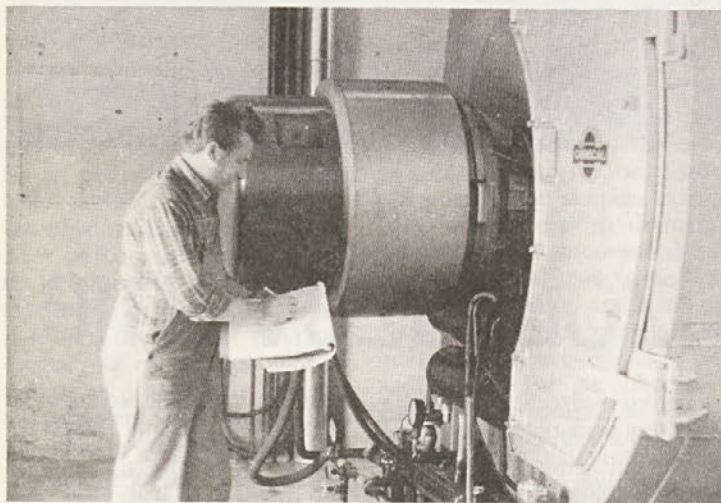
Sklep zadnjega kongresa slovenskih sindikatov pa je, da naj bi bili na Delavsko enotnost naročeni vsi sindikalni funkcionarji, to je člani izvršnih in nadzornih odborov osnovnih sindikalnih organizacij. Teh je v Sloveniji blizu 60.000.

Pozivamo vse osnovne sindikalne organizacije, da naročijo Delavsko enotnost za vse tiste člane izvršnih in nadzornih odborov, ki še ne prejemajo glasila slovenskih sindikatov.

Letna naročnina znaša 200.— din za izvod.

Vestnost je pol uspeha.

V energetskega oddelku.

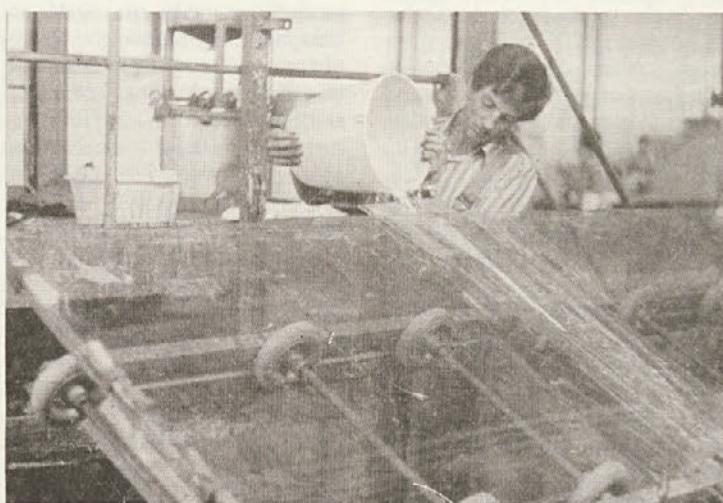
To je naša „kuhinja“.

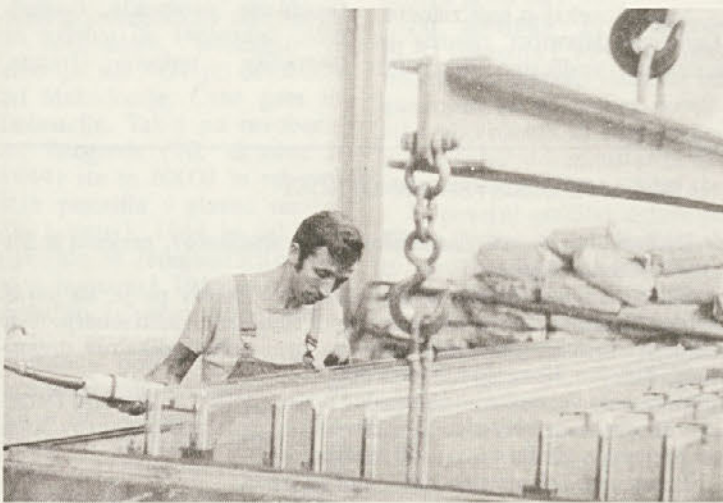
Očistiti moramo dosledno.

Brez stroja bi bilo težje.

Plošča se vliva.

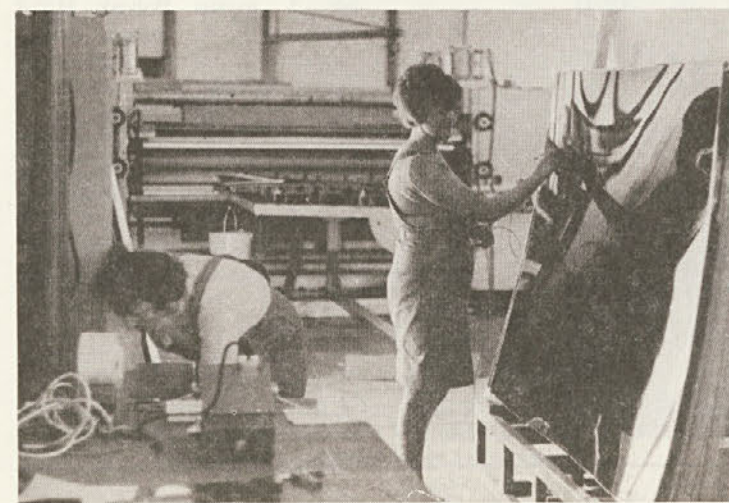
Žerjav je nenadomestljiv.

TOZD TAP

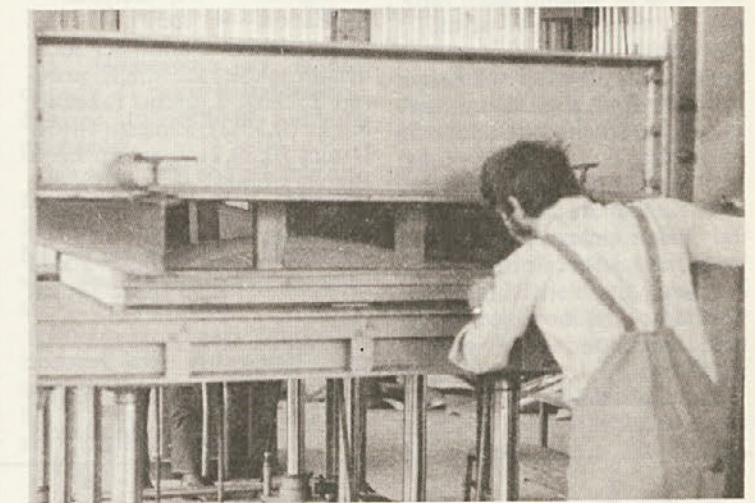
Med mlajšimi TOZD, ki sodijo v OZD Novoles je tudi TOZD TAP. O njenih hotenjih in prizadevanjih je v današnji številki napisanega precej. Zato bi omenil samo to, da izdelujejo in predelujejo akrilne plošče. Med njihove najbolj znane proizvode sodijo: kupole in svetlobni trakovi. Poleg tega pa izdelujejo zasadne in druge elemente, ki se uporabljajo v gradbeništvu. (Tekst in foto: Vanja Kastelic)

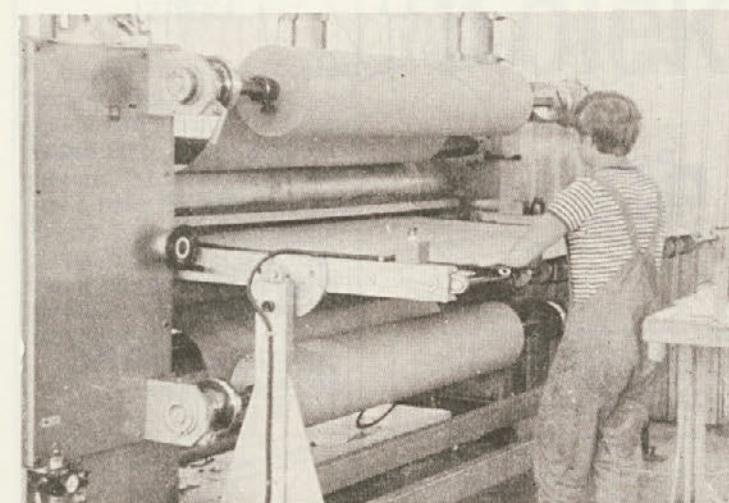
Ploščo smo segreti in

Merjenja so nujna.

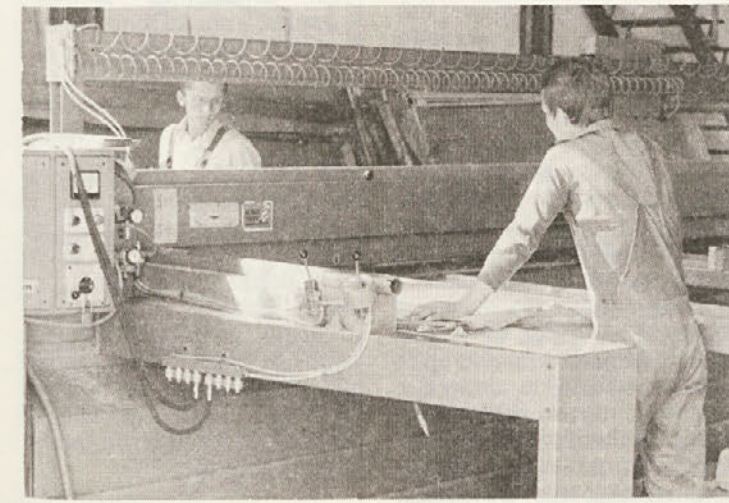
Kupola že raste.

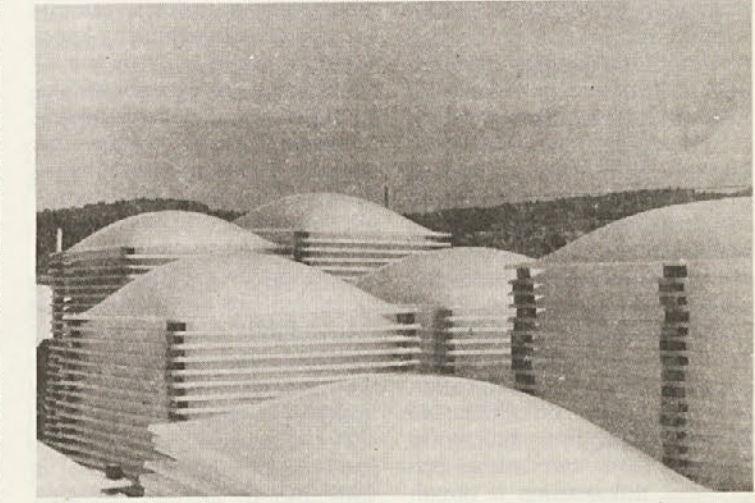
Papir na plošči je zaščita.

Ta pa bo dvojna kupola.

Formatni razrez.

Na skladišču.

SINDIKALNE DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Novolesovi športniki

Drugi del delavskih športnih iger se je začel s plavanjem in atletiko, kjer so naši predstavniki dosegli lepe rezultate ter tako zlasti v ženski konkurenci potrdili, da se lahko borijo za eno izmed prvih mest v občini Novo mesto.

Ostala tekmovanja potekajo po razporedu; naši predstavniki so dokaj uspešni, kar velja predvsem za tekmovalce v balinanju, nogometu in ženski odbojki. Manj uspešni so odbojkarji, vendar za to ne smemo iskati vzrokov le v slabi igri, marveč tudi v nesoglasjih in neuskajenosti s komisijo za športno rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu glede sodelovanja aktivnih športnikov.

Predvsem plavanje, delno pa tudi atletika sta nam dokazala, da v našem delovnem kolektivu ne prevladuje načelo zmagovati le z nekaj posamezniki, marveč, vključimo v tekmovanje čimveč naših članov ter tako dvignemo množičnost.

Rezultati delavskih športnih iger v plavanju in atletiki: ŽEN-

SKE — ekipno: Novoles — 126, IMV — 144, Pionir — 81, Iskra — 61 MOŠKI — ekipno: Novoles — 227 točk, Pionir — 218, Krka — 210, Iskra — 151, Novomontaža — 145, UJV — 106, Dominvest — 94, Gorjanci — 74, Labod — 41 točk

Novolesovi tekmovalci so se uvrstili takole: ŽENSKESKE prsno (do 25 let): 2. mesto Erbežnik Marija (0;55,2), 5. mesto Gričar Danica (0;59,2), 6. mesto Jakše Branka (1;00,4), 9. mesto Kasunič Vera (1;04,8), 13. mesto Pirc Milena (1;08,0); nad 25 let: 6. mesto Jakše Majda (1;08,8), 8. mesto Đurič Štefica (1;17,4).

ŠTAFETA: 1. mesto NOVOLES — 2;54,0

PLAVANJE: MOŠKI prsno (do 35 let): 1. mesto Bencik

Bojan (0;40,6), 6. mesto Vernig Bojan (0;43,0), 10. mesto Boškovič Damir (0;45,0), 15. mesto Dular Brane (0;50,0); nad 35 let: 5. mesto Bukovec Franc (0;50,0), 11. mesto Pavc Franc (1;10,4). PLAVANJE: MOŠKI prosto (do 35 let): 5. mesto Dular Zdene (0;31,8), 9. — 10. mesto Vovk Boris (0;32,5), 16. mesto Novinec Janez (0;34,2), 22. mesto Šercelj Slavko (0;35,7), 23. mesto Artač Janez (0;36,5), 28. mesto Šinko Marjan (0;38,6), 31. mesto Šonc Marjan (0;41,8); nad 35 let: 11. mesto Milanovič Milan (0;48,2), 12. mesto Peterlin Zvone (0,49,4).

ŠTAFETA: 1. mesto NOVOLES I. (2;30,4); 6. mesto NOVOLES II. (2;51,2)

ATLETIKA: MOŠKI — 100 m: 10. mesto Vojvodič Savo (13,2), 12. mesto Vrhovec Veselko (13,3), 13. mesto Pavc Franc (14,8). MOŠKI — 1000 m: 6. mesto Pavček (3;01,9), 13. mesto Kužet Drago (3;18,0), 15. mesto Pirc Zvone (3;24,2). Skok v daljino: 5. mesto Srebrnjak Martin (527 cm), 7. mesto Šonc Marjan (502 cm), 10. mesto Damja-

novič Slavko (478 cm). Skok v višino: 8. — 9. mesto Medle Franc (145 cm). Met bombe: 4. mesto Jakobovič (55 m), 14. mesto Dular Brane (44,73). Štafeta: 4 x 100 m: 5. mesto Novoles (53,1).

ŽENSKESKE 60 m: 1. mesto Pirc Milena (9,2), 4. mesto Golobič Breda (10,2), 6. mesto Kasunič Vera (10,8). ŽENSKESKE 400 m: 2. mesto Erbežnik Marija (1;15,1), 5. mesto Osmančević Mina (1;26,1). DALJINA: 1. mesto Jakše Ivica (437 cm). Višina: 3. — 4. mesto Osterman Nada (100 cm), 3. — 4. mesto Jarc Anica (100 cm). Met bombe: 3. mesto Polyak Milka (21,50 m), 4. mesto Šoško Tatjana (21,10 m). Štafeta: 2. mesto NOVOLES I. (38,9), 3. mesto NOVOLES II. (40,6).

Atletika ekipno ŽENSKESKE: Novoles 158 točk, Krka 141 točk, Iskra 83 točk, Pionir 29 točk.

Atletika ekipno MOŠKI: IMV 259 točk, Krka 229 točk, Novoteks 216 točk, Novoles 189 točk, Pionir 177 točk, Iskra 118 točk, Novomontaža 87 točk, Borac 51 točk, UJV 32 točk, Zdravstveni dom 23 točk, Mercator 20 točk.

O krožni žagi

Precej časa je od tega, ko so bili sprejeti prvi tehnični predpisi in normativi za posamezne lesnoobdelovalne stroje, med katerimi smo še posebno pozornost posvetili krožni žagi, vendar še danes večkrat ne znamo pravilno oz. varno, delati na tem izredno nevarnem stroju, kjer se delovne nezgode v večini primerov končajo s težkimi posledicami za vse življenje.

Danes je skrb za delavca, za delo v varnem delovnem okolju in razmerah že na takšni stopnji, da si nezgod zaradi neupoštevanja predpisov, normativov ali navodil za varno delo ne smemo več privoščiti. Če predpis določa varovalno napravo, je le-to treba uporabljati! In če ta ovira normalen potek dela, je treba prilagoditi delovno pripravo delu, nikakor pa ne smemo dopustiti, da bi se moral človek prilagajati delu in nevarnostim, ki lahko izvirajo iz tega. Če tega ne dosežemo, če ne najdemo ustrezne rešitve, na takšni delovni pripravi ne bi smeli delati.

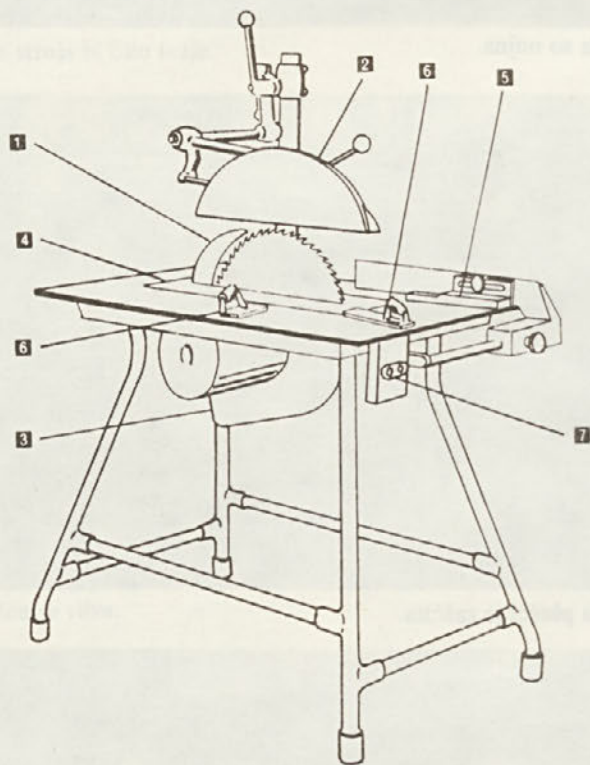
Praksa je, žal, pri nas nemalokrat drugačna. Delo na delovni pripravi teče kljub temu da je ta pomanjkljivo ali pa nepravilno zavarovana.

S takšnim odnosom do varnega dela in še posebno z miselnostjo posameznikov, da je njihova skrb za zagotavljanje varnega delovnega okolja in varnih delovnih razmer dokončna, če je delovna priprava ali naprava opremljena z varnostnimi napravami, dokazujemo le popolno nezanimanje za zavestno iz-

vajanje varstva pri delu. Posledice takšnih pojmovanj trpimo vsi, zlasti pa delavci, ki so največkrat žrtve hitrega tempa dela ob nezadostni oziroma nepravilni delovni zaščiti.

Najznačilnejše primere takega „varnega“ dela zasledimo pri delu s krožno žago, ki je samo zaradi zadostitve zakonskih predpisov opremljena z vsemi potrebnimi varnostnimi napravami, vendar so le-te pogosto neustrezne; na primer: prevelika ali preširoka varnostna kapa; — razporni klin se ne da pravilno nastaviti, ni ustrezne oblike in dimenzije; — neustrezno odsesovanje žagovine; — reza v mizi je že praviloma prevelika; — delovna priprava je brez ustreznih varnostnih pomagal za potiskanje lesa ipd.

Potrebne varnostne naprave na krožni žagi so: — nastavljeni razporni klin (1); — varnostni pokrov z možnostjo hitre predstavitve po višini in dolžini (1); — prekritje spodnjega dela lista žage (3); — vložek za mizo, ki ga lahko zamenjamo (4); — vodilno ravnalo (5); — pomagala za potiskanje in pritiskanje lesa

(6); — stiskalo, nameščeno na tisti strani, kjer stoji delavec (7); — če je uporabljen za pogon jermenski prenos, mora biti le-ta zavarovan z oklepom.

Imajo zakonodajno, tehnične predpise s področja varstva pri delu, ki natančno predpisujejo uporabo, obliko in dimenzije varnostnih naprav. S tem je seznanjen sleherni delavec našega podjetja: organiziramo izobraževalne seminarje s področja varstva pri delu; delavci oprav-

ljajo periodične preizkuse znanja iz varstva pri delu. Torej je nerazumljivo, da se še dogajajo nesreče. Če pa vemo, da delavci, ki delajo v neustreznih razmerah, lahko od svojih predpostavljanih zahtevajo ustrezne varnostne naprave, je še toliko bolj nerazumljivo, še posebej, ker vemo, kakšna je njihova pravica, če delavčevim zahtevam ni ugodeno.

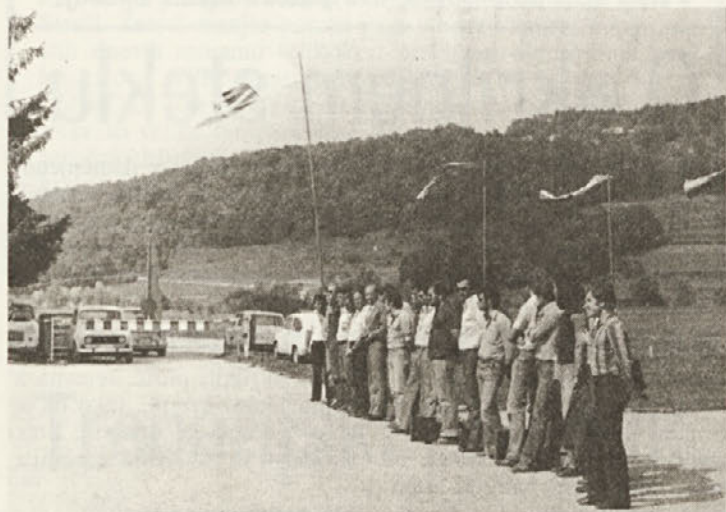
RUDI IVANČIČ

„Novoles“ pokrovitelj

TRINAJSTO LETALSKO PRVENSTVO SR SLOVENIJE V PREČNI

V soboto in nedeljo, 3. in 4. septembra, je bilo na novomeškem letališču v Prečni 13. republiško prvenstvo pilotov Slovenije. Pod pokroviteljstvom naše delovne organizacije je tekmovanje vzorno izvedel Dolenjski letalski center.

Za pokal Novolesa se je v treh etapah borilo dvajset pilo-
tov iz Ljubljane, Ptuja, Lesc, Maribora in Novega mesta.

Zbor pilotov – udeležencev tekmovanja.

Peja pa taka!

V tekmovanju so morali opraviti 21 nalog iz izvidništva, časovne točnosti in točnosti pristajanja.

Na svoji poti so preleteli Žužemberk, Grosuplje, Stično, Sevnico, Šmarješke Toplice, Mirno ter se preko Kostanjevice, Šentjerneja in Novega mesta vračali v Prečno.

Dolenjski letalski center so zastopali štirje in kar trije so se uvrstili med prvo deseterico, kar je zadostovalo za drugo mesto v ekipni razvrstitvi.

Vrstni red posameznikov je

sledeč: 1. Otoničar, Ljubljana (kurir) 564 točk; 2. Berčič, Lj. (kurir) 554; 3. Vidmar, Lj. (aero-3) 553; 4. Krepfl, Ptuj (aero-3) 539; 5. Šorn, Lj. (citabria) 536; 6. Franc Klemenčič, N. mesto (citabria) 530; 7. Adolf Šuštar, N. mesto (citabria) 518; 8. Hauptman, Lj. (aero-3) 503; 9. Srečko Kotnik, Novo mesto (aero-3) 498; 10. Jeršan, Lj. (citabria) 491; 11. Kolarič, Ptuj, (aero-3) 487; 12. Slavko Kos, Novo mesto, (aero-3) 484 itd.

IZREKI

Čeprav smo upravičeno nezadovoljni, ker tekoča gospodarstva gibanja ne gredo vedno tako, kot bi želeli, ne smemo pozabiti, da to ni samo naša specifičnost. Vse države se dandanes srečujejo z manjšimi ali večjimi težavami, ne glede na raven in stopnjo svoje gospodarske razvitosti.

DR. BERISLAV ŠEFER,
podpredsednik ZIS

Treba je zaostri odgovornost komunistov za idejno angažiranje v kulturi, kajti neangažiranje komunistov odpira prostor za zadržanje pridobljenih pozicij, klanskega obnašanja, monopolov, grupašenja, pa tudi za delovanje tistih sil, ki so bile leta 1971 vržene s političnega prizorišča, kar pa ne pomeni, da se je nehal tudi njihov vpliv. Zato je pomembno idejno razmejevanje z vsemi protisamoupravnimi tendencami in njihovimi nosilci v kulturi.

IVICA RAČAN,
član IK predsedstva
CK ZK Hrvaške

Kolektiv TOZD TAP se je podvojil

V TREH LETIH DELA SE JE KOLEKTIV TAP POVEČAL OD 50 NA 104 DELAVCE.
VSAKO LETO JE PRINESLO DOLOČENE SPREMEMBE.

Leto 1974

Kot pričetek proizvodnje v TAP štejemo 25. julij 1974. Ta dan so novozgrajeno tovarno obiskali člani CDS NOVOLESA; tokrat je stekla poizkusna proizvodnja plošč. Za občinski praznik občine Trebnje 4. septembra pa je bila slavnostna otvoritev tovarne.

Začetek je bil težak, saj smo uvažali proizvodnjo, ki je Novoles še ni poznal. Delavci TAP so v sodelovanju s službo za izobraževanje izdelali potrebna skripta za strokovno izobraževanje delavcev. Imeli so uvažalni seminar in seminar za priučitev na delovnem mestu.

Na osnovi načrta tehnološkega procesa in izkušenj prvih mesecev je bila izdelana prva sistemizacija TAP. Ta je obsega-

la le proizvodnjo plošč. Dne 22. 1. 1974 je sistemizacijo potrdil CDS. Po tej sistemizaciji je bilo v TAP 3 delovnih mest oziroma 50 delavcev v prvi in 34 v drugi izmeni. Ker je bilo potrebno trg za plasma plošč še osvojiti, je razumljivo, da je TAP startal le z eno izmeno. V jeseni je kolektiv štel 50 članov.

Leto 1975

V tem letu so se pričeli urediti dogovori, ki jih je imel Novoles s firmo Stadler že v letu 1974. TAP je pričel proizvodnjo zasteklitvenih elementov iz akrila – svetlobnih kupol in trakov. Začasna prepoved uvoza teh izdelkov aprila 1975 je povzročila, da smo se še hitreje privajali na to proizvodnjo.

Dopolnitev sistemizacije TAP je CDS potrdil dne 6. 5. 1975. S to dopolnitvijo je bilo sistemiziranih 16 novih delovnih mest, in sicer 12 mest v oddelku predelave in montaže in 4 v oddelku plošč in režiji TOZD. Ta dopolnitev je predvidevala dodatno zaposlitev 23 delavcev v prvi in 6 delavcev v drugi izmeni. Zaradi kadrovskih težav, še ne osvojenega trga in dilem o dokončni lokaciji te proizvodnje je bilo sprejemanje novih delavcev omejeno le na najnujnejše. Kolektiv se je v tem letu povečal za 16 delavcev.

Leto 1976

Povečan obseg proizvodnje je tudi v tem letu zahteval nove

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

zaposlitve: v oddelku plošč 3, v oddelku predelave 3, skladišču 1 in montaži 2 delavca, skupaj 9 delavcev.

Leto 1977

Ker oddelek plošč tudi s podaljšanim delom in delom ob prostih sobotah ni mogel več dohajati prodaje, smo se začeli pripravljati na uvedbo druge izmene.

V prvi polovici aprila smo sprejeli v kolektiv 14 delavcev. V ponedeljek, 18. aprila, pa se je pričelo delo v dveh izmenah. Porast proizvodnje v oddelku

plošč in vse večje potrebe po formatiziranju plošč za kupce so zahtevale tudi drugo izmeno na razrezu. Povečan obseg dela v predelavi in montaži v drugem polletju je zahteval nove delavce. Vse to in preselitev skladišča v TAP je zahtevalo dodatne moči v skladišču.

Na osnovi sistemiziranih mest in dotakratnih izkušenj smo v sodelovanju s kadrovske službo v mesecu avgustu izdelali predlog zasedbe delovnih mest TAP po oddelkih; DS TOZD je 29. 8. 1977 predlog potrdil. Ta dokument ugotavlja, da je za nemoteno delo (zlasti v proizvodnih oddelkih) potrebna taka zasedba:

Zap. št.	Oddelek	I. izmena	II. izmena	SKUPAJ
1.	Oddelek plošč			
	– proizvodnja	29	17 (+6)	46 (+6)
	– režija	5	1	6
2.	Predelava in montaža			
	– proizvodnja	7	5	12
	– montaža	6	–	6
	– režija	5	1	6
3.	Režija TOZD	17	4	21
4.	SKUPAJ	69	28 (+6)	97 (+6)

OPOMBA:

Številka +6 v oklepaju v proizvodnji oddelka plošč predstavlja dodatno število delavcev, ki je potrebno, da bo II. izmena dosegla enako produkcijo kot I. izmena.

Ker si prizadevamo, da bi čimprej izpopolnili II. izmeno v oddelku plošč, ugotavljamo, da so v TAP potrebni za nemoteno delo 103 na delu prisotni delavci. Glede na dosedanje izkušnje in statistične podatke pa ugotavljamo, da je odsotnost delavcev velika. Število dni letnih dopustov, ki jih ne izkoristijo v času kolektivnega dopusta, presega 1.400, bolniških pa je okoli 1.160 dni, kar pomeni skupaj preko 2.500 delovnih dni.

To odsotnost lahko delno uravnavamo s sezonskim niha-

njem naročil, kljub vsemu pa še vedno ostaja odprto vprašanje nadomestjanja vseh bolniških izostankov in enega dela letnih in izrednih dopustov, kar predstavlja okoli 1.500 delovnih dni ali pet delavcev.

Povečan obseg dela v predelavi in odsotnost delavcev zaradi bolniške rešuje TAP trenutno tako, da je sprejel 6 delavcev za določen čas. Zavedamo pa se, da je tak način reševanja več ali manj stalno prisotnega problema lahko le začasen ukrep. Po stanju z dne 17. 9. 1977 šteje kolektiv TAP 97 delavcev, sprejetih za nedoločen čas, in 6 delavcev za določen čas, torej skupaj 103 delavce, od tega 65 moških in 38 žensk.

Število delavcev se je podvojilo, kaj pa proizvodnja? O tem govorijo naslednje številke:

Leto	1974	1975	Ind. 1976	Ind. 1977	Ind. 1975/76	Ind. 1975/77
Vrednost proiz. v 000 din	2.490	24.200	100	59.100	244	73.100
						302

(OPOMBA:

Za leto 1977 je vzeti plan po uskladitvi TAP–DSSS v mesecu avgustu. Kot bazno leto je vzeto 1975 zato, ker je tekla proizvodnja v letu 1974 le 5 mesecev in še to kot začetna poizkusna proizvodnja.)

Iz tega vidimo, da je bilo povečanje zaposlitve upravičeno in da je produktivnost naraščala bistveno hitreje kot zaposlovanje. Res je, da imajo na povečan obseg vrednosti proizvod-

nje precej velik vpliv tudi kooperacije s TOZD Sigmata in TES, vendar je kljub temu stopnja rasti produktivnosti zadovoljiva.

V teh letih je TAP prišla iz enoizmenskega dela v enem oddelku na dvoizmensko delo v dveh oddelkih, poleg tega pa ima tudi oddelek montaže.

Te spremembe so zahtevale veliko angažiranje tako delavcev TAP, kot komercialne, ki je uspešno utrla pot izdelkom TAP na tržišče.

O akrilnem steklu

Mnogo je bilo že napisanega o pleksi steklu, komu je namenjeno, o njegovi najširši uporabnosti, prav pa je, da se na kratko seznanimo tudi, kako nastane ta plemeniti material iz vrste plastičnih mas. Še pred nekaj meseci smo bili najmlajša TOZD v sklopu DO NOVOLES in edini, ki za surovino ne uporabljamo les. TOZD se popolnoma uvršča v petrokemijsko industrijo.

Ze pri sprejemu osnovne surovine, derivata nafte, metilmetakrilata MMA, se srečamo s strogimi zahtevami požarne varnosti in o zaščiti narave in voda. MMA je namreč zelo lahko vnetljiva snov (11°C), je strupen, njegove mešanice z zrakom pa rade eksplodirajo. Zaradi tega je v celi tovarni močna ventilacija. Naš cilj je, da bi delo z MMA opravljali kar se da v zaprtem sistemu ter s tem dosegli optimalne delovne pogoje, obenem pa dvignili delovno produktivnost.

V kemijskem oddelku MMA delno polimeriziramo s pomočjo raznih dodatkov, ki so ključnega pomena pri kasnejši polimerizaciji in končno tudi pri oblikovanju akrilnih plošč.

Glede na ceno in uporabnost morajo biti plošče brez napak, se pravi, da ne smejo biti opraskane, mehurjaste, debelina mora biti enakomerna, o prahu in umazaniji ne sme biti niti sledu.

Da ne pride do teh in podobnih napak je največ odvisno od skrbnega in pravilnega dela pri vseh operacijah ter od splošne čistoče v tovarni. Paziti je treba, da se ne poškoduje ali opraska površina steklenih plošč, ker se vsaka raza kasneje pozna na akrilni plošči. Za kupce, ki plošče oblikujejo, je zelo važna enakomerna debelina plošče, ta pa je odvisna v glavnem od kvalitete steklenega kalupa (posamezne steklene plošče), točnosti sestavljanja kalupov, natančnosti doziranja itd. Preden kalupe povsem spuste v vodne kadi jih je potrebno odzračiti, sicer so plošče neuporabne zaradi mehurjev in odstopanja v debelini. Zadnja in odločilna je termoregulacija vodnih bazenov, kajti če temperatura vode

ni v skladu z zahtevami, je površina akrilnih plošč neravna z nepravilnimi črtami, tako da je delo, ki smo ga opravili, brez vrednosti in skladišče se polni z

nekvalitetnim materialom.

Površna ocena mnogih naših obiskovalcev je: „To je prijetna proizvodnja.“ Res je, na prvi pogled izgleda tako, vendar ko pričnemo razmišljati o 95-odstotnem uvozu materiala, potrebnega za proizvodnjo akrilnih plošč, od MMA do raznih barvnih koncentratov, šele spoznamo vsakdanje probleme, ki jih skušamo spriti reševati.

Zelo slabe izkušnje imamo s kvaliteto MMA italijanskega dobavitelja.

Nerešen problem in velika uganika je kvaliteta PVC profilov, odstopanje barvnih koncentratov od pošiljke do pošiljke. Nekvalitetne steklene kalupe počasi, vendar vztrajno zamenjamo z novimi, kvalitetnejšimi kalupi. In na koncu: pri nakupu 95 % uvoženih materialov je trimesečni dobavni rok.

Da le ni vse tako črno, kažejo rezultati uspešnosti proizvodnje tako akrilnih plošč kot gotovih izdelkov: kupol, svetlobnih trakov, profilov itd.

Zelo velik uspeh smo dosegli pri produktivnosti, saj smo od prvih 25.000 kg mesečne proizvodnje akrilnih plošč z izboljšano organizacijo in predvsem skupnim prizadevanjem proizvedli 35.000 do 40.000 kg akrilnih plošč, v eni izmeni. Z uvedbo polovične druge izmene smo zelo hitro dosegli 60.000 kg mesečne proizvodnje. Ta velik skok je rezultat prizadevanja kolektiva, ki se zaveda svojih nalog in odgovornosti do sodelavcev v ostalih TOZD v DO NOVOLES.

REMONT KURIŠČA PARNEGA KOTLA „TPK”

Od 12. 9. do 22. 9. 1977 smo v energetskega oddelku generalno popravili kurišče parnega kotla TPK. V kurišču je bilo vgrajeno okrog 30 t šamota; delo je opravil zunanji izvajalec.

Generalno popravilo kurišča pride na vrsto vsaka štiri leta, vsake dve leti pa opravimo manjša popravila. Ker so stroški precej visoki, se marsikdo vpraša, zakaj so potrebna tako pogosta popravila.

Glavni vzrok za tako pogosta popravila kurišč obeh kotlov na lesne odpadke je predvsem v režimu obratovanja teh kotlov, ki je prirejeno režimu obratovanja porabnikov pare v Straži. Zaradi manjše porabe pare v nočni izmeni in ob prostih dnevih moramo velikokrat prekinjati obratovanje kotlov. Kotel TPK obratuje normalno 16 ur na dan. Kotel OMNICAL pa enkrat na teden ustavimo. Posledica teh prekinitev so velike temperaturne spremembe v kurišču, ki povzročajo hitrejšo obrabo šamotne obloge, kar zahteva večkratna popravila.

B. V.

Trebanjski praznik

Občani občine Trebnje slavimo svoj praznik 4. septembra v spomin na ustanovitev slavne Gubčeve brigade. Na ta dan pred 35 leti se je v gozdu pod Trebelnim zbralo okoli 850 partizanov in po odredbi glavnega štaba slovenskih partizanskih čet ustanovilo IV. SNOUB, ki se je kasneje poimenovala po Matiji Gubcu.

Tako kot vsako leto, smo tudi letos organizirali številne proslave in zborovanja v počastitev občinskega praznika, v velikem številu so se teh praznovanj udeležili tudi delavci TOZD TAP Trebnje. Ob praznovanju praznika so delavci raznih delovnih organizacij v občini Trebnje slavili nove delovne zmage, saj so odprli precej novih obratov. Naj omenim le nekatere: zbiralnica mleka, ki so jo investirale Ljubljanske mlekarnice in KZ Trebnje; novi skladišni prostori TOZD Kolinska na Mirni in novi trakt zdravstvenega doma Trebnje, za katerega so sredstva zbirali vsi delavci in občani. V gradnji je še več novih objektov, ki bodo služili potrebam občanov pri zadovoljevanju splošne in skupne porabe, v načrtu pa je tudi več gospodarskih investicij.

V okviru praznovanj je bil več kulturnih prireditvev ob spominskih obležjih NOV. Na prireditvah je nastopal tudi deklški pevski zbor iz pobratene občine ILIJAŠ v SR BiH, s katero je bil sklenjen družbeni dogovor o medsebojnem sodelovanju, podpisala pa sta ga predsednika obeh občin na svečani razširjeni seji vseh zborov občinske skupščine Trebnje in vodstev družbenopolitičnih organizacij.

Na slavnostni akademiji so nastopali priznani solisti ljubljanske opere, štirim zaslužnim občanom pa so podelili plaketo občine. Na akademiji je listino častnega občana občine Trebnje prejel načelnik general štaba JLA, generalpolkovnik Stane Potočar—Lazar.

Osrednja svečanost v počastitev občinskega praznika in 35-letnice ustanovitve Gubčeve brigade je bila v soboto na Trebelnem, udeležilo pa se je okoli 3.000 ljudi. Slavnostni govornik je bil Janez Vipotnik, nekdanji politični komisar Gubčeve brigade. Obiskovalcem je bil še posebej všeč partizanski miting v organizaciji kulturnih delavcev občine Trebnje. Da so se tega zborovanja udeležili tudi borci Gubčeve brigade, ni potrebno posebej omeniti, saj ima Gubčeva brigada svoj domicil v naši občini. Svečanosti so se udeležili poleg predstavnikov pobratenih občin Obrenovac iz SR Srbije, Velika Gorica iz SR Hrvatske in Ilijaš iz SR BiH tudi ugledni družbenopolitični delavci republike in federacije.

Lahko smo prepričani, da bomo v prihodnjem letu občani občine Trebnje dosegli nove delovne zmage, ki nam bodo prinesle še večji napredek.

mini anketa

Zelimo, da bi bilo naše glasilo oblikovano po želji bralcev, se pravi, da bi vsebina in oblika zadovoljevalaokus in zahteve vseh delavcev Novolesa. Prav zato smo se odločili, da vam zastavimo nekaj vprašanj.

Da bomo lahko upoštevali vaše mnenje pri oblikovanju glasila, vas prosimo, da svoje odgovore napišete čitljivo in jih oddate v tajništva TOZD, ali pa pošljete po pošti na naslov: Uredništvo glasila „Novoles“, 68351 Straža.

Prosimo vas, da pošljete svoje odgovore najkasneje do 14. 10. 1977. Za sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo.

Uredništvo

TOZD, v katerem delate: .....

Spol: .....

Kaj vam v glasilu ugaja? .....

Česa je v glasilu preveč? .....

Ali je po vašem mnenju preveč fotografij? .....

Kaj bi vi vnesli novega, če bi sami odločali o vsebini glasila? .....

Na kakšen način bi po vašem mnenju pridobili čimveč sodelavcev v TOZD? .....

Ali vam oblika glasila ustreza? .....

Kakšne vrste sestavki po vašem mnenju ne sodijo v naše glasilo? .....

Kadrovske vesti

TOZD TDP: prišli: Kaja JELIČ, Fadila REKIČ, Terezija KRALJ, Vladimir MIŠIČ, Miran KUMELJ, Marta JAKUBOVIČ. Odšli: Tončka KREN (sporazum), Jožefa KUŽNIK (sporazum), Miha JAKŠE (sporazum), Angela FAJT (upokojitev), Miran Šuštaršič (sporazum).

TOZD TSP: prišli: Bogdan KUM (iz JLA), Majda BUKOVEC, Mihael ZADRAVEC, Marija PAPEŽ, Ladislava BUNJAVEC, Marija ŠPEHAR. Odšli: Anton RAJK (samovoljno), Jože KOBE (v JLA), Franc KUMELJ (v JLA), Anton IVANČIČ (samovoljno), Ivo CRNOJA (samovoljno), Renata PAVLIN (v TOZD TES).

TOZD TVP: prišli: Ivka ČUTARA, Alojz DERGANČ, Helena ROZMAN, Alojz TURK (iz JLA).

TOZD TES: prišli: Breda GOLOBIČ, Renata PAVLIN (iz TOZD TSP). Odšli: Kristina ERŽEN (upokojitev), Franc SAJE (v TOZD TPI), Peter JAZBEC (sporazum).

TOZD TPP: prišli: Franc PAVC, Jože MALI, Franc SLAK, Karol KRHIN, Franc MEDLE, Sava VOJVODIČ, Janez JERŠIN. Odšli: Anton BOŽIČ (samovoljno), Jožko KOS (samovoljno), Ana KALIN (sporazum), Jože JU-

DEŽ (samovoljno), Vljako CEKIČ (sporazum).

TOZD TAP: prišli: Franci MAKŠE, Drago ŠIRCELJ, Stojanka TRIVUNDŽA, Franc STARIČ, Milan ZADRAVEC, Igor SMOLIČ, Alojz KAPLAN. Odšli: Martin SLAK (v JLA).

TOZD TG: prišli: Jože ŠTUPAR, Jože ČAKAJNA. Odšli: Danilo LAVRIČ (sporazum).

TOZD TPI: prišli: Slavka PETAN, Franc SAJE (iz TOZD TES). Odšli: Peter ZUPANČIČ, Jože ZUPANČIČ, Darja ZORAN, Izidor VOVK, Janez VIDMAR, Jože TEME, Anton ŠTUPAR, Jože PRIMC, Milan PESTOTNIK, Jože PAVLIN, Franc LAVRIČ, Franc KRUŠIČ, Franc KUŽNIK, Leopold KUMELJ, Dušan KODELIČ, Edvard GRM, Jože ČUKAJNA, Andrej BRADAČ, Jože BEG (vsi v TOZD Žaga Straža), Anton VIRANT (upokojitev).

TOZD Žaga Straža: prišli: Alojz BREZOVAR, Uroš KRALJ (iz JLA), Cveto DRAB (iz JLA). Odšli: Milorad BJELOŠEVIČ (v JLA).

Obrat Metlika: prišli: Vinko MATKOVIČ.

DSSS: prišli: Radovan CETINA (iz JLA), Ivan PIŠKUR (iz JLA), Franc PEČJAK. Odšli: Franc PRAH (upokojitev), Jure TOKALIČ (v zapor).

HVALA ZASLUŽNIM!

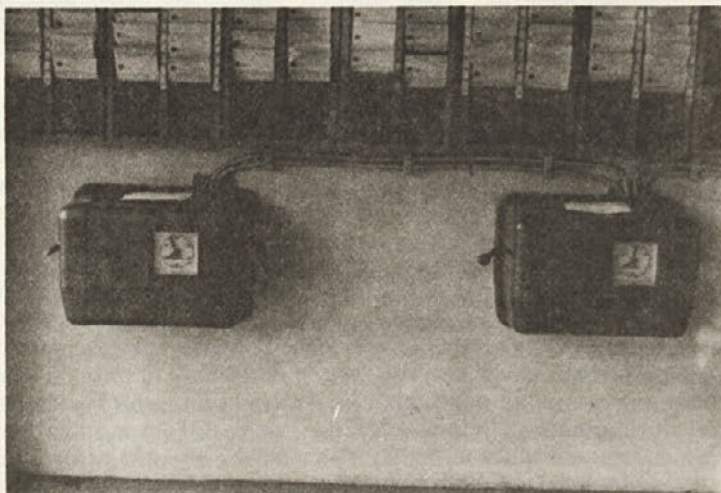
S 1. avgustom je odšla v pokoj tov. Kristina ERŽEN, nazadnje zaposlena v TOZD TES, obrat družbene prehrane kot pomožna kuharica.

Tov. Erženova je bila v NOVOLESU zaposlena od 1966 v

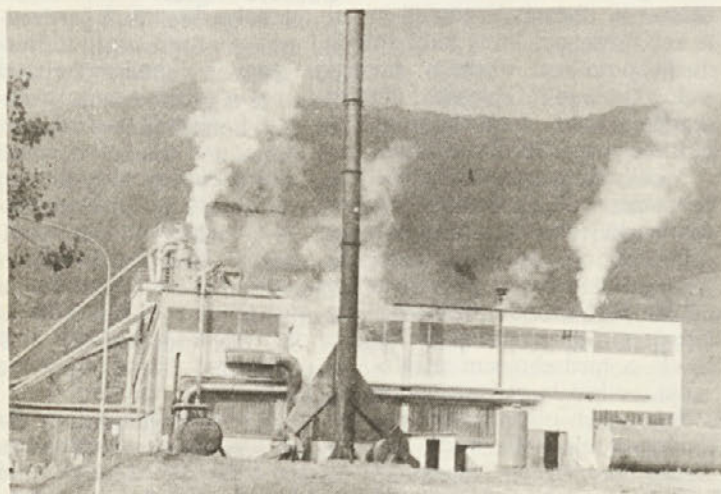
TOZD TVP v proizvodnji, kjer je dosegala zelo dobre delovne rezultate in bila vzor vestne in marljive delavke. Zaradi zdravstvenih razlogov je bila premeščena v kuhinjo. Njene sodelavke so nam povedale, da je bila Tinca tako dobra sodelavka in prijateljica, da je ne bodo mogle pozabiti.

Draga Kristina, hvala za vaš trud. Uživate v zasluženem pokoju in vedite, da ste še vedno naši, zato se nas večkrat spomnite, kakor se bomo tudi mi vas.

Vsi sodelavci iz TOZD TES!

Med posnetkoma je enominutni časovni presledek. Dodamo lahko še to, da tak prizor ni tako redek.

Kot da bi se v toplarni nekaj kuhalo. Mar ne?

Ureja uredniški odbor: Bojan Bencik, Stane Bukovec, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja lesni kombinat „NOVOLES“ v Straži pri Novem mestu. Naklada 2250 izvodov. Stavek, filmi in montaža ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta Leopolda Zorana z Dvora pri Žužemberku se iskreno zahvaljujeva TOZD TG DVOR in TOZD Žaga Straža za podarjena venca ter vsem sodelavcem za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Žena Marija ter hčerka Darja

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata Rudolfa Jurca se iskreno zahvaljujem OOS TOZD TES in vsem sodelavcem iz elektro delavnice za podarjena venca in izrečeno sožalje. MIRAN JURCA